

УДК81'25:001.4

Г.Ф.Швед, ст. выкл.; Л.А. Уціашвілі, студ. (БДТУ г. Мінск)

АГУЛЬНЫЯ ПРЫНЦЫПЫ АПРАЦОЎКІ ТЭРМІНАЛОГІІ ПРЫ ПЕРАКЛАДЗЕ

Пры перакладзе спецыяльных тэкстаў, насычаных тэрміналагічнай лексікі, неабходна прытрымлівацца наступных правіл:

- прынцып выкарыстання агульнаўжывальных тэрмінаў;
- прынцып семантычнай адэкватнасці, які зключаеца ў выбары слоў, найбольш блізкіх па значэнні да арыгінала, асабліва калі ў мове-крыніцы яны першапачаткова не ўжываліся ў спецыяльным кантэксце;

- прынцып “брытвы Окама”: калі іншамоўны тэрмін *A* з’яўляецца сінонімам іншага слова замежнай мовы *B*, у якога ўжо ёсць пераклад ў выглядзе слова *C*, слова *C* выкарыстоўваецца ў якасці перакладу *A*;

- пры перакладзе тэрміны павінны мець такую ж сінтаксічную спалучальнасць, як і ў мове арыгіналу;

- прынцып праверкі адэкватнасці: замена папярэдніх беларускіх адпаведнікаў, якія былі стылістычна неадэкватнымі, стылістычна карэктнымі выразамі.

Такім чынам, пры перакладзе спецыяльнай лінгвістычнай літаратуры трэба ўлічваць ужыванне тэрміналагічных эквівалентаў у мове перакладу.

Для перакладчыка асабліваю цікавасць уяўляюць:

тэрміналагічныя слоўнікі па тэматыцы перакладу (напрыклад, *“Тэрміналагічны слоўнік па вышэйшай матэматыцы для ВНУ” Т. Сухой, Р. Еўдакіменкі, В. Трацякевіча і Н. Гудзень (Мінск, 1993); “Руска-беларускі фізічны слоўнік”, У. Самайлюковіча, У. Позняка, А. Сабалеўскага (Мінск, 1994); “Руска-беларускі слоўнік па машынабудаванні” В. Р. Лупачова і В. І. Рагаўцова (Мінск, 1998) і інш.;*

перакладныя слоўнікі (напрыклад, *“Беларуска-рускі слоўнік” у 2 тамах (2-е выд., 1988-1989), “Руска-беларускі слоўнік” у 3 тамах (3-е выд., 2002) першыя выданні якіх выйшлі адпаведна ў 1962 і 1953 гг. Час ад часу перавыдаюцца школьныя “Беларуска-рускі слоўнік” і “Руска-беларускі слоўнік” С. М. Грыбчыкава. Важнымі даведнікамі пры перакладзе на беларускую мову з іншых моў з’яўляюцца “Падручны польска-беларускі слоўнік” пар рэд. А. Абрэмбскай-Яблонскай і М. Бірылы (Варшава, 1962), “Украінска-беларускі слоўнік” В. П. Лемцюговай(1980), “Нямецка-беларускі слоўнік”(1988), “Французска-беларускі слоўнік”(1992) і інш.*